

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

Gairės valstybėms narėms, susijusios su Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2020/402, kuriuo tam tikrus gaminius leidžiama eksportuoti tik pagal eksporto leidimą, su pakeitimais, padarytais Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2020/426

(2020/C 91 I/02)

Reaguodama į koronaviruso sukeltos epidemiologinės krizės pasekmes Komisija, be kita ko, 2020 m. kovo 15 d. paskelbė Įgyvendinimo reglamentą (ES) 2020/402 ⁽¹⁾, kuriuo nustatyta, kad tam tikras asmeninės apsaugos priemonės (AAP) leidžiama eksportuoti tik pagal eksporto leidimą (toliau – Įgyvendinimo reglamentas).

2020 m. kovo 19 d. Komisija priėmė Įgyvendinimo reglamento pakeitimus.

Kadangi Įgyvendinimo reglamentu su pakeitimais valstybių narių kompetentingoms institucijoms ir ekonominės veiklos vykdytojams numatytos naujos pareigos, taikytinos nuo paskelbimo dienos, kad šiems subjektams būtų lengviau jas įgyvendinti, parengtos šios gairės.

Jos nėra teisiškai privalomos ir yra tik informacinio pobūdžio. Jomis Įgyvendinimo reglamentas su pakeitimais nėra pakeičiamas. Jomis nedaromas poveikis Teisingumo Teismo aiškinimui dėl Reglamento.

1. Procedūra

Komisija priėmė Įgyvendinimo reglamentą ir jo pakeitimus skubos tvarka pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2015/479 dėl bendrų eksporto taisyklių ⁽²⁾ 5 straipsnį.

Reglamentas galioja šešias savaites, per kurias su valstybėmis narėmis bus konsultuojamasi Apsaugos priemonių komitete dėl i) metodo patvirtinimo ir ii) sprendimo, ar reikia nustatyti tinkamas priemones vėlesniam laikotarpiui.

2. Priemonių tikslas

Šios priemonės priimtos atsižvelgiant į padidėjusį AAP poreikį ir prognozes, kad ateityje šių gaminių paklausa toliau labai didės, o ne vienoje ES valstybėje narėje jų pritrūks.

Nepaisant skatinimo gaminti daugiau, esamo Sąjungos gamybos lygio ir turimų atsargų neužteks paklausai Sąjungoje patenkinti. Tai ypač aktualu todėl, kad AAP galima be jokių apribojimų eksportuoti į kitas pasaulio šalis, o kai kurios trečiosios šalys oficialiai arba neoficialiai nusprendė apriboti AAP eksportą. Kai kurios iš šių šalių taip pat yra tradicinės Sąjungos rinkos tiekėjos ir tai dar labiau didina spaudimą jai.

AAP priskiriamos prie pagrindinių produktų, kurių reikia tolesnio ligos plitimo prevencijai ir užkrėstus pacientus gydančių medicinos darbuotojų sveikatos apsaugai.

Todėl šių išimtinių priemonių tikslas – imtis taisomųjų veiksmų ir užkristi kelią kritinei padėčiai.

Kartu Sąjunga neketina riboti eksporto daugiau nei tikrai būtina, be to, šios pasaulinės pandemijos aplinkybėmis ji nori laikytis tarptautinio solidarumo principo. Todėl valstybės narės gali ir turėtų suteikti eksporto leidimus, *inter alia*, Įgyvendinimo reglamento 2 straipsnio 3 dalyje išvardytais atvejais, bet taip pat tada, kai atitinkama siunta nekelia pavojaus faktiniams AAP poreikiams Sąjungoje ir ja siekiama patenkinti teisėtus poreikius, susijusius su oficialiu ar profesiniu naudojimu medicinos tikslais trečiojoje šalyje.

Visais klausimais dėl AAP tiekimo ES viduje valstybės narės gali kreiptis į Europos reagavimo į nelaimės koordinavimo centrą (ERCC) ⁽³⁾.

⁽¹⁾ OL L 77 I, 2020 3 15, p. 1.

⁽²⁾ OL L 83, 2015 3 27, p. 34.

⁽³⁾ ECHO-ERCC@ec.europa.eu

3. Ryšys su valstybių narių priemonėmis ⁽⁴⁾

Dėl AAP pasiūlos trūkumo pastarosiomis dienomis kai kurios valstybės narės ėmėsi tam tikrų priemonių nacionaliniu lygmeniu. Vienas iš tikslų, kurių Komisija siekia dabartinės krizės sąlygomis, yra bendrosios rinkos vientisumo išsaugojimas, kad būtų galima bendrais veiksmais geriau reaguoti į sveikatos apsaugos problemas, susijusias su ribota AAP pasiūla.

Įgyvendinimo reglamentas buvo priimtas laikantis nuostatos, kad valstybės narės turėtų atšaukti visus nacionalinius ribojamuosius veiksmus, kurių formaliai ar neformaliai ėmėsi dėl eksporto į trečiąsias šalis arba dėl valstybių narių tarpusavio prekybos bendrojoje rinkoje ir kuriais siekiama daugiau nei veiksmais, skirtais užtikrinti, kad šias priemones visų pirma gautų tie, kuriems jų labiausiai reikia (pvz., ligoninės, pacientai, sveikatos priežiūros darbuotojai, civilinės saugos institucijos) ⁽⁵⁾.

4. Praktinės rekomendacijos

4.1. Susiję gaminiai

Eksporto leidimų reikalavimas taikomas gaminiams, išvardytiems Įgyvendinimo reglamento I priedo lentelės skiltyje „Aprašymas“.

Šiame priede aprašomos asmeninės apsaugos priemonės, labai reikalingos Sąjungos ligoninėse ir kurių taip pat gyvybiškai reikia pacientams, vietoje dirbančiam personalui, civilinės saugos institucijoms.

Komisija gali peržiūrėti šį sąrašą, atsižvelgdama į pokyčius, susijusius tiek su naujais įrodymais, kad priemonių trūksta, tiek su padidėjusiais gamybos pajėgumais, galinčiais sumažinti trūkumą. Tokiu atveju ji iš dalies pakeis Įgyvendinimo reglamentą arba priims naują reglamentą.

Naujausia informacija apie Komisijos reagavimo į koronavirusą veiksmus teikiama specialioje interneto svetainėje adresu https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response_lt. Valstybių narių kompetentingos institucijos ir ekonominės veiklos vykdytojai raginami kasdien joje apsilankyti.

Įgyvendinimo reglamentas taikomas nepriklausomai nuo to, ar susijęs gaminyje yra Sąjungos kilmės, ar ne.

4.2. Susijusi veikla

Įgyvendinimo reglamentas taikomas visam eksportui iš Sąjungos.

Tai apima visas ES nepriklausančias šalis ir prekybos partneres, kurioms taikomas lengvatinis režimas.

Vis dėlto, atsižvelgiant į glaudžias vidaus rinkos sąsajas su visomis keturiomis Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) valstybėmis narėmis ir taip pat sąsajas su šių valstybių gamybos vertės grandinėmis ir platinimo tinklais, Įgyvendinimo reglamentas netaikomas eksportui į šias keturias šalis, taigi, į jas galima toliau eksportuoti be apribojimų. Kadangi Sutarties II priede išvardytos užjūrio šalys ir teritorijos bei Farerų Salos ypač priklauso nuo valstybių narių miestų tiekimo grandinių, o Andora, San Marinas ir Vatikanas priklauso nuo kaimyninių valstybių narių tiekimo grandinių, tas pats principas taikomas ir jiems.

Įgyvendinimo reglamentas netaikomas ES valstybių narių tarpusavio prekybai. Remiantis Susitarimo dėl išstojimo 127 straipsnio 3 dalimi, Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė turi būti laikoma valstybe nare, ne trečiąja šalimi.

Įgyvendinimo reglamentas netaikomas Įgyvendinimo reglamento I priede nurodytų AAP importui į Sąjungą. Siekdama lengvinti importą ir vengti vėlavimo, Komisija pateikė Rekomendaciją 2020/403 dėl atitikties vertinimo ir rinkos priežiūros procedūrų atsižvelgiant į COVID-19 ⁽⁶⁾.

⁽⁴⁾ 2020 m. kovo 16 d. Komisija paskelbė gaires valstybėms narėms, kuriose išdėstomi keli pagrindiniai principai, koks turi būti integruotas požiūris į veiksmingą sienų valdymą siekiant apsaugoti sveikatą ir kartu išsaugoti bendrosios rinkos vientisumą, žr. Sienų valdymo priemonių, skirtų sveikatai apsaugoti ir prekių bei pagrindinių paslaugų prieinamumui užtikrinti, gaires (C(2020) 1753).

⁽⁵⁾ Taip pat žr. gaires dėl nacionalinių priemonių, pateiktas 2020 m. kovo 13 d. Komunikato dėl suderinto ekonominio atsako į COVID-19 protrūkį 2 priede (COM(2020) 112 final).

⁽⁶⁾ OL L 79 I, 2020 3 16, p. 1.

4.3. *Su paraiškomis susijusios pareigos*

Eksportuotojas turi pateikti paraišką eksporto leidimui gauti.

Paraiškos formos turinį apibrėžia valstybės narės. Informacija, kuri turi būti pateikta formoje, turėtų sudaryti valstybei narei sąlygas parengti eksporto leidimą pagal Įgyvendinimo reglamento II priedą. Siekiant taikyti labiau suderintą metodą, šių gairių I priede kaip pavyzdys pateikiamas galimas paraiškos formos šablonas.

Kiek įmanoma, valstybės narės turėtų sudaryti galimybes teikti paraiškas elektroniniu būdu.

5. **Valstybių narių kompetentingos institucijos**

Paraiška pateikiama valstybės narės, kurioje įsisteigęs eksportuotojas, kompetentingai institucijai.

Jei apsaugos priemonės yra vienoje ar daugiau valstybių narių, išskyrus tą, kurioje pateikta paraiška eksporto leidimui gauti, šis faktas turi būti nurodytas paraiškoje. Jei priemonės yra keliose vietose, visos jos turėtų būti nurodytos.

Valstybės narės raginamos ne vėliau kaip 2020 m. kovo 20 d. vidurnaktį pranešti Europos Komisijos Prekybos generaliniam direktoratui kompetentingų institucijų, kurioms pavesta išduoti eksporto leidimus, pavadinimus ir kontaktinius duomenis. Ši informacija bus skelbiama Prekybos generalinio direktorato interneto svetainėje ⁽⁷⁾. Pranešimas turi būti siunčiamas elektroniniu būdu į 6 punkte nurodytą funkcinę elektroninio pašto dėžutę.

5.1. *Kompetentingų institucijų atliekamas paraiškos vertinimas*

Ši sistema nesuponuoja eksporto draudimo. Vis dėlto visas eksportas, kuriam taikomas Įgyvendinimo reglamentas, turi būti vykdomas tik pagal eksporto leidimą.

Sprendamos, ar jį suteikti, valstybės narės turi laikytis įgyvendinimo akto tikslo, t. y. užtikrinti, kad Sąjungoje būtų tinkama AAP pasiūla, patenkinanti gyvybiškai svarbią paklausą.

Kitaip tariant, siekiant Reglamento tikslo, eksporto leidimai galėtų būti suteikiami tik tais atvejais, kai atitinkama siunta nekelia pavojaus AAP prieinamumui atitinkamos valstybės narės rinkoje ar kitose Sąjungos teritorijos vietose.

Laikydamosi šio bendrojo tikslo kompetentingos institucijos turi tam tikrą sprendimo laisvę ir tam tikrą kiekį konkrečių AAP gaminių gali būti leidžiama eksportuoti konkrečiomis sąlygomis, priklausomai nuo valstybių narių poreikių.

Įgyvendinimo reglamento 2 straipsnio 3 dalyje pateikiamas orientacinis sąrašas aspektų, į kuriuos reikia atsižvelgti, kai tinkama, sprendžiant, ar būtų galima išduoti eksporto leidimą.

Be kitų dalykų, šie aspektai susiję su tiekimo pareigomis pagal bendrus Sąjungos ir valstybių narių viešuosius pirkimus, parama Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) veiklai, parama ES lygmeniu koordinuojamiems atsakomiesiems veiksams dėl krizinių situacijų ar trečiųjų šalių ar tarptautinių organizacijų pagalbos prašymais, įskaitant dėl būtinausių priemonių, kurių reikia humanitarinėms nevyriausybiniams organizacijoms ar tarptautinėms organizacijoms jų humanitarinės pagalbos trečiosiose šalyse veiksams.

Šiomis nuostatomis siekiama užtikrinti, kad, kiek įmanoma, reikiamos AAP būtų prieinamos už Sąjungos ribų trečiosiose šalyse, kurioms tam tikru momentu gali skubiai jų prireikti. Tokiu būdu išreiškiama parama tarptautinio solidarumo principui tiek apskritai, tiek atsižvelgiant į globalią, visą pasaulį veikiančią pandemiją ir tai, kad tarptautinė prekyba gali padėti, kad gaminiai atsirastų ten, kurių jų reikia tuo metu, kai jų reikia.

2 straipsnio 3 dalyje pateiktas sąrašas nėra baigtinis ir valstybės narės gali atsižvelgti į kitus aspektus. Tačiau jos turi laikytis bendrojo, pirmiau nurodyto Įgyvendinimo reglamento tikslo.

⁽⁷⁾ <https://ec.europa.eu/trade/>

Visų pirma, valstybės narės turėtų atsižvelgti į susijusių gaminių rinkos integracijos laipsnį, pasiektą pagal susitarimą (-us), kuriuo (-iais) sukurama laisvosios prekybos su šalimi, į kurią ketinama eksportuoti, erdvė. Būtų nenaudinga sutrikdyti pagal tokį (-ius) susitarimą (-us) jau sukurtas glaudžiai susietas vertės grandines ir platinimo tinklus, ypač su kaimyninėmis šalimis ir ekonomikomis. Todėl Komisija primygtinai ragina valstybes nares leisti tokį eksportą tiek, kiek būtina tokiam sutrikdymui išvengti.

Be to, kompetentingos institucijos galėtų atsižvelgti į tai, ar atitinkama siunta įgyvendinami sutartiniai įsipareigojimai, prišimti prieš tam tikrą nustatytą laikotarpį. Siekdamos ES taikyti labiau suderintą metodą, valstybės narės kaip tokį laikotarpį galėtų taikyti ankstesnius kalendorinius metus (t. y. 2019 m.). Valstybės narės privalo užtikrinti, kad svarstant šiuos papildomus aspektus nenukentėtų svarbiausias – ES poreikiai, jei jų neįmanoma patenkinti kitais būdais.

5.2. Taikomi terminai

Valstybės narės turi išnagrinėti eksporto leidimų paraiškas per 5 darbo dienas nuo tos dienos, kurią kompetentingoms institucijoms buvo pateikta visa reikiama informacija.

Tinkamai pagrįstomis aplinkybėmis terminas gali būti pratęstas dar 5 darbo dienomis.

Jei gaminiai yra vienoje ar daugiau valstybių narių, išskyrus tą, kurioje pateikta paraiška eksporto leidimui gauti, valstybė narė, kuriai pateikta eksporto leidimo paraiška, turėtų nedelsdama konsultuotis su atitinkamos (-ų) valstybės (-ių) narės (-ių) kompetentingomis institucijomis ir pateikti susijusią informaciją.

Institucijos, į kurias kreiptasi konsultacijų, turi raštu per 10 darbo dienų pranešti apie bet kokius prieštaravimus dėl tokio leidimo suteikimo. Valstybė narė, kuriai pateikta paraiška, privalo šių prieštaravimų paisyti.

Vis dėlto atsižvelgiant į neatidėliotinus poreikius, susijusius su koronaviruso protrūkiu, valstybės narės raginamos nagrinėti paraiškas kuo greičiau, prieš pasibaigiant nurodytiesiems atitinkamai 5 arba 10 darbo dienų terminams.

5.3. Eksporto leidimas

Eksportuoti be eksporto leidimo yra draudžiama.

Siekiant ES taikyti labiau suderintą metodą, Įgyvendinimo reglamento II priede pateikiamas eksporto leidimo šablonas.

6. Pranešimas

Šių išimtinių priemonių tikslas – visose valstybėse narėse užtikrinti tinkamą pasiūlos lygį, priklausomai nuo jų AAP poreikių.

Siekiant, kad procesas būtų skaidrus, prašoma, kad valstybės narės elektroniniu būdu pagal II priede pateiktą šabloną praneštų Komisijai apie suteiktus ir nesuteiktus leidimus. Pranešimas turėtų būti pateiktas nedelsiant, kai tik priimamas sprendimas dėl leidimo.

Ši informacija turėtų būti perduodama elektroniniu būdu į toliau nurodytą funkcinę elektroninio pašto dėžutę:

TRADE-EXPORTAUTHORISATIONPPE@ec.europa.eu

Į šią funkcinę elektroninio pašto dėžutę taip pat galima siųsti visus klausimus apie šios sistemos taikymą.

Šios gairės yra negalutinės ir gali būti atnaujinamos Komisijai nurodžius naujas sritis ir klausimus.

I PRIEDAS

Eksporto leidimo paraiškos šablonas

EUROPOS SĄJUNGA		Asmeninių apsaugos priemonių eksportas (Reglamentas (ES) 2020/402)	
1. Eksportuotojas (EORI kodas, jei taikoma)			
5. Paskirties šalis		6. Galutinis gavėjas	
7. Prekės kodas	8. Kiekis	9. Vienetas	10. Prekės aprašymas
11. Vieta	12. Planuojamo eksporto data		
13. Parašas, vieta ir data, antspaudas			

Eksporto leidimo formos aiškinamosios pastabos

1 langelis. Eksportuotojas: eksportuotojo, kuriam išduodamas leidimas, visas asmenvardis bei adresas ir, jei taikoma, EORI kodas.

4 langelis. Išduodančioji institucija: eksporto leidimą išdavusios valstybės narės institucijos visas pavadinimas ir adresas.

5 langelis. Paskirties šalis: prekių, dėl kurių išduodamas leidimas, paskirties šalies dviraidis geonomenklatūros kodas.

6 langelis. Galutinis gavėjas: prekių galutinio gavėjo visas asmenvardis, jei žinomas išduodant leidimą, ir, jei taikoma, EORI kodas. Jei išduodant leidimą galutinis gavėjas nežinomas, šis laukelis paliekamas tuščias.

7 langelis. Prekės kodas: Suderintos sistemos arba Kombinuotosios nomenklatūros (2) skaitinis kodas, pagal kurį išduodant leidimą klasifikuojamos eksportuojamos prekės.

8 langelis. Kiekis: prekių kiekis, matuojamas 9 langelyje nurodytais vienetais.

9 langelis. Vienetas: matavimo vienetas, kuriuo išreikštas 8 langelyje nurodytas kiekis. Prekėms, kurios skaičiuojamos vienetais (pvz., kaukės), naudojamas vienetas „P/ST“, o prekėms, kurios skaičiuojamos poromis (pvz., pirštinės), naudojamas vienetas „PA“.

10 langelis. Prekės aprašymas: laisvos formos aprašymas, pakankamai tikslus, kad prekes būtų galima identifikuoti.

11 langelis. Vieta: valstybės narės, kurioje yra prekės, geonomenklatūros kodas. Jei prekės yra išduodančiosios institucijos valstybėje narėje, šis langelis turi būti paliktas tuščias.

12 langelis: data, kurią ketinama eksportuoti prekes, dėl kurių kreipiamasi leidimo.

13 langelis. Parašas, antspaudas, vieta ir data: išduodančiosios institucijos parašas ir antspaudas. Leidimo išdavimo vieta ir data.

II PRIEDAS

Valstybių narių pranešimų šablonas

EUROPOS SĄJUNGA		Asmeninių apsaugos priemonių eksportas (Reglamentas (ES) 2020/402)	
0. Kompetentingos institucijos pavadinimas ir kontaktiniai duomenys			
1. Eksportuotojas (EORI kodas, jei taikoma)			
2. Paskirties šalis		3. Galutinis gavėjas	
4. Prekės kodas	5. Kiekis	6. Vienetas	7. Prekės aprašymas
8. Vieta			
Ar suteiktas leidimas eksportuoti? (Taip / Ne)			
Sutikimo ar atsisakymo priežastys:			
Bet kokia susijusi informacija dėl konsultacijų su kitomis valstybėmis narėmis pagal Įgyvendinimo reglamento 2 straipsnio 2 dalį.			
0 langelis: eksporto leidimą išdavusios valstybės narės institucijos visas pavadinimas ir adresas. 1 langelis. Eksportuotojas: eksportuotojo, kuriam išduodamas leidimas, visas asmenvardis bei adresas ir, jei taikoma, EORI kodas. 2 langelis. Paskirties šalis: prekių, dėl kurių išduodamas leidimas, paskirties šalies dviraidis geonomenklaturės kodas. 3 langelis. Galutinis gavėjas: prekių galutinio gavėjo visas asmenvardis, jei žinomas išduodant leidimą, ir, jei taikoma, EORI kodas. Jei išduodant leidimą galutinis gavėjas nežinomas, šis laukelis paliekamas tuščias. 4 langelis. Prekės kodas: Suderintos sistemos arba Kombinuotosios nomenklaturės skaitinis kodas, pagal kurį išduodant leidimą klasifikuojamos eksportuojamos prekės. 5 langelis. Kiekis: prekių kiekis, matuojamas 6 langelyje nurodytais vienetais. 6 langelis. Vienetas: matavimo vienetas, kuriuo išreikštas 5 langelyje nurodytas kiekis. Prekėms, kurios skaičiuojamos vienetais (pvz., kaukės), naudojamas vienetas „P/ST“, o prekėms, kurios skaičiuojamos poromis (pvz., pirštinės), naudojamas vienetas „PA“. 7 langelis. Prekės aprašymas: laisvos formos aprašymas, pakankamai tikslus, kad prekes būtų galima identifikuoti. 8 langelis. Vieta: valstybės narės, kurioje yra prekės, geonomenklaturės kodas. Jei prekės yra išduodančiosios institucijos valstybėje narėje, šis langelis turi būti paliktas tuščias.			